

2012

RAST 04

rast.urednistvo@gmail.com • ISSN 2039-9316

Pripravljala uredniški odbor mladih. Uredili Neža Kravos in Julija Berdon. Oblikoval Matej Susič

Sodelovali so: Jernej Šček, Irena Cossutta in Nika Čok

Foto: Helena Pertot

WWW, MI SMO TU!

Morda se je še kdo spomni. Te in še kate-re izmed sočnih gledaliških cvetk Borisa Kobala, ko smo ga bolj redno srečevali na naši "provinci". Ne dajem roke na ogenj, a zdi se mi, da tale izhaja iz obdobja drame *Afrika ali Na svoji zemlji* (1996). Stavek "www mi smo tu" je, sicer v slastnem kriškem narečju, pomenil predvsem digitalno različico potrditve prisotnosti Slovencev v obmejnem prostoru. Pred kratkim sem ugotovil, da se pod skovanko "Mi smo tu" prepozna tudi Inštitut za slovensko kulturo iz Špetra, ki kot društvo promovira, širi in vrednoti jezik, zgodovino in kulturo ter identiteto slovenske skupnosti v videmski pokrajini.

V naše namene pa nam prav tako lahko pride prav. Mladinska priloga Mladike s polnopomen-skim nazivom Rast je veliko bogastvo. Ali se tega vsi, predvsem mladi, dovolj zavedamo? V časih, ko list tiskanega papirja založniki in profesionalci novic enačijo z vrednostjo zlata, je oktet barvnih strani v toplem objemu Mladike pravi privilegij. Povprašajte tisoče italijanskih publicistov, ki se zaradi neizbežne politike *austerity* "preživljajo" s tremi, morda dvema evroma in pol na zapis. Doma pa mož, otroci, dolg in skrbi ...

Zdi se, kot da ni čas za "pravljice". Odvečne in prazne besede, hočem reči. Tiste, ki jih "delovni ljudje" prisojajo mehkužcem in sanjačem ali še najraje privilegiranim mladcem iz bogatih družin. Povem vam: poklic informatorja, po domače časnikarja, ni vedno hobby. Marsikdo si s tem služi vsakdanji kruh in še se najde kdo, ki

bi časnikar rad postal "ko bo velik". Je pa to lahko konjiček brez vsakega problema, popoldanski dodatek ali nedeljska ljubezen. Upravljati z besedami in mislimi, ki stojijo za njimi, je lahko fascinantna stvar, polna presenečenj in zadoščenj in na Rasti je prostor prav za vse: izvrstna šola za mlade novinarske upe, pošteno zatočišče za strastne pisce ali občasne pesnike.

Nemalo nevšečnosti pa povzroča najboljša pridobitev 21. stoletja, svet interneta, digitalnosti, ki, kot kaže, presega zastarele meje časa in prostora. Lahko smo daleč in hrati skupaj, lahko smo v dveh prostorih hkrati, pa tudi čas zlahka obidemo. *World wide web*, ki je že druge generacije (večja interaktivnost, vsak je lahko avtor in bralec hkrati, večja komunikacija), nam omogoča nesluteno, hkrati pa odpira nove probleme. Virtualno postaja naenkrat realno (kaj je bolj realnega kot računalniške patologije in bolezni?), v vsakem trenutku in povsod lahko objavimo naš "twit" ali "post". Vsi smo pravzaprav postali publicisti. *Citizen journalism* pomeni prav to: vsak je potencialni novinar, profesionalnih časnikarjev pa ne potrebujemo več.

Moj odgovor je sledeči "www, mi smo tu!". Nadaljujmo in povabimo mlade pisateljske upe k Rasti, dajmo jim prostor, naše skromno znanje in izkušnje, predlagajmo in usmerjajmo jih na poti zavestnega, razmišljujočega in svobodnega pisanja, in naša skupnost bo v bodoče lahko računala na kompetentne časnikarje odprtih misli. Že res, da smo vsi potencialni časnikarji, a v poplavi objavljenih "novic" je le malo tistih, ki si zaslužijo tega imena ...

Jernej Šček

Settings

Safari

Mail

Photos

Notes

Twitterrific

Soba št. 13

in njene ... skrivnosti

Kim Furlan, Katerina Pertot, Silvia Počkaj, Tjaša Oblak, Matjaž De Luisa, Marco Petaros, Matej Petaros, Tamara Pertot, Igor De Luisa. Devet mladih igralcev za devet bizarnih likov v gledališki igri starejše gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba. Napisala in režirala jo je mlada gledališka navdušenka Helena Pertot. Teh devet osebnosti se zdravi v terapevtski skupnosti, saj vsaka trpi zaradi drugačne odvisnosti ali obsedenosti. V tej situaciji, ki je po svoje še polna napetosti, a tudi komičnih situacij, zazvoni telefon in skrivnostni pogovor psihoterapevтке sproži v pacientih sum o tem, da se je nekaj hudega zgodilo v sobi št. 13. Bolniki sumničijo in obtožujejo drug drugega, ne da bi vedeli, kaj se je pravzaprav zgodilo in zakaj. Situacija je tragikomična, v gledalcih pa sproža ne samo smeh, pač pa tudi razmislek. Režiserka je znala dogajanje na odru razgibati z majhnimi, a posrečenimi triki, tako da prizor na gledalca ne deluje statično, pač pa mu daje vtis, da se vedno nekaj dogaja.

Igra je doživela svojo premiero 4. maja v Finžgarjevem domu na Opčinah, kjer je zaključila uspešen niz predstav »Gledališče mladih«. Publika jo je sprejela z velikim odobravanjem in navdušenjem.

Da bi mlade igralce in režiserko malo bolje spoznali in razumeli, kako se jim je posrečil tak zahteven podvig, smo jih povabili na pogovor. Nekateri so se nam odzvali.

Beseda najprej režiserki in avtorici igre, Heleni Pertot, sicer študentki leposlovnih ved na tržaški univerzi!

★ Koliko časa že vodiš gledališko skupino SKK?

■ Gledalisko skupino vodim že štiri leta, prvo leta sem korepetirala, medtem ko jo je Lučka Susič vodila, nato sem dobila malce odgovornejšo vlogo.

★ Od kod je prišla ideja za tvoj prvenec »Soba št. 13«? Kako so člani skupine sprejeli izziv tega teksta?

■ Že nekaj časa sem razmišljala, da bi sama napisala tekst. Do tedaj sem jih namreč prevajala in prirejela, kar mi je vzelo veliko časa. Tudi iskanje originalnih tekstov je bilo večkrat zahtevno, tako da smo nazadnje skupaj odločili, da ga kar napišem sama.

★ Ali si zadovoljna s sprejemom publike na premieri?

■ Publika je pozitivno reagirala, kar je – glede na zahtevno vsebino igre – zelo pozitivno. Prepričana sem, da ni bila pravsem vseč, in verjetno niso vsi prejeli odgovorov na vprašanja, ki jih odpiramo v tekstu, ampak tudi to je bilo med našimi cilji.

★ Kakšni so načrti za skupino v bližnji prihodnosti?

■ Upam, da bomo predstavo večkrat ponavljali, kar se tiče dela v novi sezoni pa ... pustimo se presenetiti ...

Zdaj pa spoznajmo še nekatere izmed članov starejše gledališke skupine SKK. Postavili smo jim nekaj vprašanj.

★ Kdaj in kako si se navdušil/a za igranje na odru? Koliko časa že nastopaš?

■ **Kim Furlan:** Začela sem nastopati v dramski skupini Jaka Štoka (Prosek) z igrico Razbojniki iz Kardemomme. Bila sem stara 10 let.

■ **Matjaž De Luisa:** Prvič sem nastopil na gledališkem tednu na Opčinah, ko sem bil star 12 let. Nastopam pa sedem let.

■ **Tamara Pertot:** začela sem z Lučko Susič na osnovni šoli s predstavico »Angeljčki in hudički«. Že takrat sem se navdušila in nadaljevala ob potrebi, kasneje pa tudi na gledališkem tednu na Opčinah. Potem pa sem se vpisala v SKK. Vsega skupaj nastopam že 7 let.

■ **Silvia Počkaj:** Začela sem v drugi višji s predstavo »Enci-

klopedija humorja« v sklopu Festivala Drage mladih. Nastopam že 5 let.

- **Katerina Pertot:** Začela sem že zelo majhna, ne spomnim se točno, kdaj, menda pri 8-9 letih z Miklavževimi igrkami »angeljcki in hudicki« ipd. v Finžgarjevem domu na Opčinah.
- **Tjaša Oblak:** V bistvu sem začela, ker sem videla, kako je bila navdušena moja sestra nad gledališčem in sem hotela tudi sama poskusiti. Začela sem v prvi višji, v prvi »resnejši« predstavi, pa sem igrala v tretji višji.

★ *Kakšen lik ti je bil dodeljen v predstavi »Soba št. 13«? Kako si se spopadel/la z izzivom?*

- **Kim Furlan:** Igrala sem gospodično Anito. Recimo, da ni bilo prav lahko izoblikovati lik: kljub temu, da je psihologinja, se na koncu izkaže, da ... No to naj ostane skrivnost ...
- **Matjaž De Luisa:** V »Sobi št. 13« sem igral Jana, zasvojenega z videoigricami. Vloga ni bila zelo zahtevna, saj sam zapravljam kar nekaj časa z videoigricami, tako da sem se še kar hitro vživel v vlogo.
- **Tamara Pertot:** Igrala sem Nikol, hipohondrično osebo. Bilo je zelo zabavno, a hkrati zahtevno. Ni namreč lahko igrati vlogo bolne osebe, na tak način, da izgleda res avtentično. Ob svoji vlogi pa sem se tudi zamislila, ker sem se zavedla, kako sem v resnici srečna, da sem zdrava in da nisem zasvojena z nobeno stvarjo.
- **Silvia Počkaj:** Igrala sem Saro, rupofobično osebo. Vloga ni bila zelo zahtevna in sem se vanjo hitro vživila.
- **Katerina Pertot:** Igrala sem Mirjam, dekle, ki ji ne uspe brzdati lastne jeze. Sama sem včasih taka, tako da je bilo precej enostavno izpeljati vlogo.
- **Tjaša Oblak:** Igrala sem Aljo, katere ime že kaže na zanjo značilno bolezen - bipolarnost. Na začetku sem zelo pretiravala, da bi bile razlike med razpoloženji čim bolj

očitne, vendar prekomerna karikiranost je lahko privedla do tega, da nisem zadela bistva, tako da je bilo kar zahtevno najti pravo mero in mislim, da je v končni fazi še nisem našla.

★ *Se spominjaš kake simpatične anekdote z vaj ali s predstave?*

- **Kim Furlan:** Včasih sta si dvojčka Marko in Matej tudi v resnici zamenjevala tekst, tako da sta bila enaka kot v svojih vlogah, nehote seveda. Večkrat smo se ob tem pošteno nasmejali!
 - **Tamara Pertot:** V bistvu se ne spominjam kake anekdote kot take ... ampak smeha je bilo vedno dovolj, morda včasih še preveč.
- ★ *Kako si bil/a zadovoljna z uspehom predstave?*
- **Kim Furlan:** Precej! Kot vedno zelo uživam ob igranju ostalih, nad sabo pa običajno nisem preveč zadovoljna. Naj dodam še to: pridna Helena!
 - **Matjaž De Luisa:** Bil sem precej zadovoljen, ker smo se kot skupina tudi tokrat dobro ujeli in smo predstavo odigrali dobro. Za vse pa se moramo zahvaliti Heleni, ki je predstavo napisala, režirala in nas je prenašala tudi v »križnih« trenutkih. Hvala Helena!
 - **Tamara Pertot:** Kot vedno je uspelo in tudi super je bilo! Proti koncu smo imeli malo težav, ker nismo imeli dosti vaj in nismo bili vedno vsi prisotni na njih, ampak uspelo nam je, in to seveda po zaslugi Helene.
 - **Silvia Počkaj:** Bila sem zadovoljna in se še enkrat zahvalim Heleni za ves njen trud!
 - **Katerina Pertot:** Zelo uspešno smo izpeljali premiero in skozi celo leto sem se veliko naučila.
 - **Tjaša Oblak:** Z uspehom sem bila kar zadovoljna, čeprav priznam, da sem se ob komentarjih, kot je »Alja je enaka tebi«, zamislila!

ŽIVLJENJE KOT RESNIČNOSTNI ŠOV

Resničnostni šovi so postali v nekaj letih del našega vsakdana; nenehno se pojavljajo na televiziji, o njih beremo na revijah in časopisih, posvečajo jim dolge reportaže na televizijskih dnevnikih, marsikdo jim sledi in o njih na debelo razpravlja s prijatelji. Zdi se nam skorajda naravno, da se v večernih urah sprostimo s tem, da pokukamo v življenje koga drugega. Kako pa se je vse to začelo?

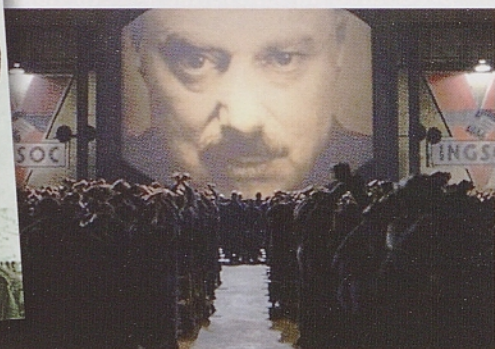
Leta 1998 smo si v kinodvoranah lahko ogledali *The Truman Show*. Film pripoveduje zgodbo o fantu, ki celo življenje preživi v resničnostnem šovu, katerega je sam protagonist, ne da bi za to vedel. Njegova šolska pot je napisana na scenariju, njegovi starši so le plačani igralci, nebo nad njim je umetno. Protagonist Truman Burbank (Jim Carrey) se v tej situaciji znajde, ne da bi ga kdo za to sploh vprašal; njegovo življenje je v resnici steklena kletka, iz katere lahko vidi le

to, kar režiser zanj izbere. Ko se tega zaveda, hoče mladenič končno živeti svobodno.

Podobno je tudi življenje glavnih oseb romana Georgea Orwella 1984. Protagoniste opazuje *Veliki Brat*, ki naj bi bil diktator Oceanije. Ljudje, ki tam živijo, so pod nenehno kontrolo Velikega Brata, tega pa v resnici v knjigi nikoli ne srečamo. Zanimivo je, da so z imenom te kontroverzne literarne osebe poimenovali enega najpomembnejših in najbolj gledanih resničnostnih šovov.

Velikega brata lahko gledamo v 40 različnih državah, leta 2009 so ga v Italiji imenovali za najpomembnejšo televizijsko oddajo dvajsetega stoletja. Če Velikega brata kdo še ne pozna, naj na kratko obnovim, o čem gre: udeleženci oddaje so po navadi preprosti ljudje, ki so skupaj zaprti v hiši. Nimajo stikov z zunanjim svetom, poleg tega prestajajo preizkušnje, o katerih odloča režiser. Televizijska publika odloči, kateri izmed kandidatov bo zmagal.

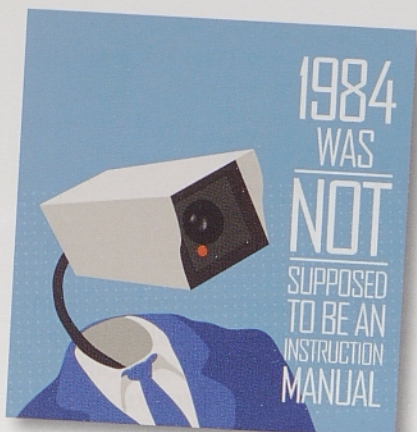
Od daljnega leta 2000, ko smo si na zaslonih lahko ogle-

MINI ANKETA MED OSMIMI MLADIMI ZAMEJCI:

Kritični do resničnostnih šovov, za Demetro pa so navijali

- Si sledil/a slovenski različici oddaje X Faktor in nastopu mlade zamejske pevke Demetre Malalan? Si navijal(a)/glasoval(a) zanjo?
- **Matej R., Martin M., Nika Č., Ivana P.:** Ne.
 - **Matija M.:** Da, sem sledil, nisem pa volil.
 - **Erik B.:** Nisem sledil oddaji po televiziji, ampak sem si pogledal nastop Demetre po spletu, saj me te oddaje malo dolgočasijo...
 - **Ksenija V.:** Ja, sledila sem in navijala vsako nedeljo za Demetro.
 - **Nicole P.:** Sledila sem zelo malo... morda dvakrat. Navijala sem za Demetro, glasovala pa ne.
- Ali slediš na splošno t.i. resničnostnim šovom (Veliki brat, Otok slavnih, Prijatelji...)?
- **Matej R., Martin M., Matija M., Ksenija V.:** Ne.
 - **Erik B.:** Resničnostnim šovom ne sledim, ker pač niso resnični, po mojem mnenju...
 - **Nika Č.:** Občasno sledim resničnostnemu šovu Prijatelji (Amici). Pri njem me privlači dejstvo, da slednji lahko pripomore k odkritju pravih mladih talentov, tako na plesnem kot na glasbenem področju. Naj omenim italijansko pevko Alessandro Amoroso, ki si je pridobila veliko slavo in priljubljenost mlajših, a tudi starejših prav po zaslugi tega šova.
 - **Ivana P.:** Glede real TV, sem sledila italijanski verziji X Faktorja. Drugim oddajam pa ne.
 - **Nicole P.:** Ne, takim oddajam ne sledim. Sem mnenja, da take oddaje protagoniste oddalijo

osebne preizkušnje, nakupovanja, prodaje, in še veliko drugih življenjskih pripetljajev.

Kako so se v letih televizijski programi spremenili! Te spremembe pa lahko zaznamo tudi v vsakdanjiku: tudi mi večkrat živimo v resničnostnem šovu. Svoje osebne izkušnje napišemo na socialna omrežja, kjer lahko tudi druge na skrivaj opazujemo. Na twitterju lahko objavimo posnetek poletnih počitnic, sliko šolskega spričevala, besedilo naše najljubše pesmi in nato spreljamo komentarje drugih ljudi. Na facebooku se svetu predstavimo s svojim profilom in si izdelamo idealno podobo.

Poleg tega smo povsod dosegljivi, saj imamo mobitele, na novejših avtomobilih so že postavljene naprave, ki s pomočjo satelita takoj pokažejo, kod se potepamo. Nekatere firme so se odločile, da svojim delavcem izročijo mobilitel z lokalizatorjem; to pomeni, da lahko delodajalec v vsakem trenutku preveri, kje je njegov delavec. Seveda so te inovacije zelo koristne in pripomorejo k temu, da poteka naše življenje brez večjega stresa. Vsaj pravi-
jo nam, da je tako.

Pred kratkim je v kinu doživel zelo velik uspeh film *Hunger Games*, ki so ga posneli na osnovi istoimenskega romana avtorice Suzanne Collins. Film pripoveduje o življenju mladih ljudi, ki sodelujejo v resničnostnem šovu, za katerega morajo žrtvovati celo svoje lastno življenje.

Vsakdanje življenje kot resničnostni šov torej. Kje je meja med privatno vsakdanjostjo in javnim življenjem? To je vprašanje, na katerega mora vsakdo odgovoriti zase; ni pa rečeno, da si ga ljudje v današnjem času sploh postavljamo. Raje se vprašajte: »Če bi mi televizijska mreža ponudila kup denarja, da pred celim svetom razkrijem svoje najintimnejše življenjske trenutke, bi sprejel/a?«.

dali prvi niz Velikega brata, lahko na italijanski, pa tudi na slovenski televiziji sledimo marsikateremu resničnostnemu šovu. V nekaterih programih bolj ali manj znani sodniki izbirajo nove talente; v drugih lahko opazujemo znane osebe, ki živijo na samotnem otoku in se tam borijo z lakoto in sončnimi opeklinami. Poleg tega lahko na televiziji sledimo življenju marsikaterega zvezdnika, ki se je odločil, da se spet pojavi na sceni prav s tem, da svojo vsakdanjost postavi na ekran. Šovi prikazujejo tudi delo v najbolj znani ameriški slaščičarni, spremljajo mladoletna dekleta, ki so predčasno postala mamice, prikazujejo porode, hujšanja,

od njihove prave osebnosti, saj taki šovi zahtevajo, da se pretvarjaš. Preprosto postaneš televizijska lutka!

→ Katero znano zamejsko osebnost bi ti konfiniral/a na otok slavnih?

- **Matej R.:** Vse tiste, ki delajo škodo, namesto da bi delali korist.
- **Matija M.:** Marsikoga, a le če ostane tam dalj časa...
- **Erik B.:** Ne vem, koga bi konfiniral tja. Mislim, da bi gotovo koga, ki bi mu lahko pokazal, da je stvar kot neka pustolovščina, na kateri se izredno zabavaš.
- **Nika Č.:** Na otok slavnih bi konfinirala gledališkega igralca Danijela Malalana, to pa zato, ker resnično mislim, da bi bil primeren tudi za ta šov, kajti je izredno dober v vsemu, česar se loti.

- **Ivana P.:** Mojega očeta, hihi, se šalim, seveda...
- **Ksenija V.:** Ne bi vedela, saj ne sledim tej oddaji.
- **Nicole P.:** Mirka Sardoča, hehe...

→ Kateri še neodkriti talent (v čemerkoli) pa bi poslal/a na X Faktor?

- **Matej R., Erik B., Matija M., Ivana P., Ksenija V.:** Žal ne poznam nobenega talenta, da bi imel možnost predstaviti se publiki na X Faktor.
- **Martin M.:** Martino Žerjal, ker je športnica, a tudi dobro poje.
- **Nika Čok:** Na X Faktor pa bi morda poslala tržaško zamejsko pevko Ylenio Zobec, ki jo sicer v Sloveniji že kar poznajo, vendar bi jo jaz poslala na italijansko različico, da bi jo spoznala tudi italijanska publika (če je še ni).
- **Nicole P.:** Hmm.. ne bi vedela. Mislim, da je vsak izmed nas po svoje talentiran. Gotovo bi našli kakega kandidata!

LAŽ ima KRATKE NOGE

Žal živimo v času in svetu, ko je resnica in iskrenost le redkokdaj cenjena. Iz takih ali drugačnih razlogov se je že vsakemu izmed nas zgodilo, da se je kdaj konkretno zlagal ali pa vsaj priredil resnico sebi v prid.

Obstaja večna dilema: poslušamo ljudje raje prijetne laži ali bolečo resnico? Odgovori na to vprašanje so različni, za tiste, ki se resnice ne bojijo in jim gredo laži najbolj na živce, smo pripravili nekaj koristnih napotkov za odkritje laži.

Ljudje smo hecna živa bitja, naj se še tako trudimo kaj prikriti, a prej ali slej nas bo naše telo samo izdalo. Tudi zelo izkušenega lažnivca lahko razkrinkamo, le pozorno ga je treba opazovati.

Noben človek ni v trenutku, ko se laže, popolnoma umirjen. Pri nekaterih je to bolj očitno, pri drugih manj, obstaja pa nekaj tipičnih gibov, ki jih večina lažnivcev dela.

Najpogostejša stvar, ki jo ljudje počnemo ob laganju, so nasmeški. Že v devetnajstem stoletju so strokovnjaki odkrili, da obstaja več vrst nasmehov in vsak ima točno svoj pomen. Vse skupaj pa lahko ločimo na dva tipa smejanja: iskren, pri katerem človek čuti ugodje, ter prisiljen smeh. Pri prvem tipu je značilno, da človek uporablja veliko več obraznih mišic. Razlika

med umetnim in iskrenim nasmeškom je najbolj razvidna pri zgornjem delu oči. Pri iskrenih nasmeških se nam oči dosti bolj skrčijo, zaprejo, medtem ko se pri neiskrenem nasmešku uporabljajo le mišice spodnjega dela obraza, večkrat je nasmeščen asimetričen in ni spontan. Take nasmeške ljudje uporabljamo najbolj pogosto, da prikrijemo razočaranje. Najbolj tipičen primer, ki ga je vsak izmed nas kdaj doživel, je, ko nas podarjeno darilo ne prepriča ravno najbolj in poskušamo to skriti.

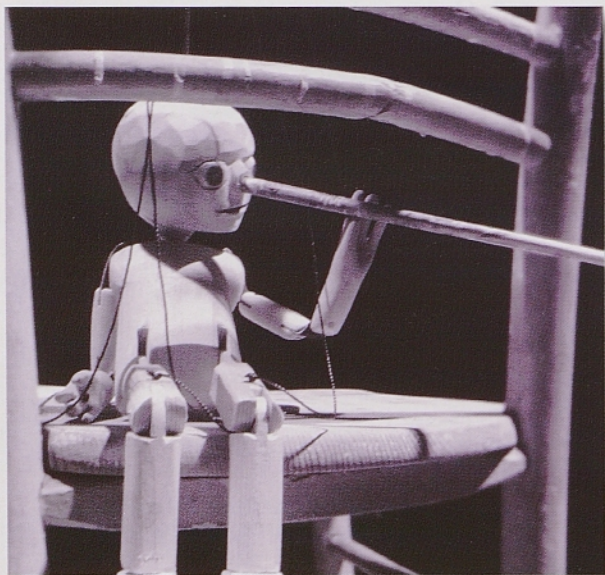
Tudi spremembe v glasu večkrat kažejo na neresnico. Glas se pri človeku spremeni, besede poskušamo čim hitreje izgovoriti in večkrat kak zlog pojemo, pavze med njimi postanejo krajše ali pa predolge.

Med laganjem ljudje, ki običajno radi mahajo in nakazujejo stvari z rokami, tega ne počnejo več, saj usmerjajo takrat vso koncentracijo v govor in hkrati zato, ker imajo včasih občutek, da bi bila laž z gestikulacijo bolj očitna.

Namesto tega ljudje v takih trenutkih z rokami raje počnemo drugo: mečkamo, krivimo, tržemo ali enostavno po rokah obračamo svinčnik, telefon. Na tak način nekoliko oblažimo napetost, do katere pride, ko sogovornika gledamo v oči. Stvar, ki jo obračamo po rokah, je dober izgovor, da del svoje pozornosti usmerimo vanjo in se na tak način izognemo direktnim pogledom.

V primeru, da sogovornik ne kaže nobenega izmed naštetih znakov, je koristno, da svoj pogled usmerimo v tla. Morda prav od tu izhaja rek, da ima laž kratke noge. Kdo bi si mislil, da so prav noge včasih najbolj očitni znak laži. V trenutku, ko lažemo, jih podzavestno obračamo proti smeri izhoda. Proti vratom, vrtu, hodniku, celo proti oknom. Med drugim nas lahko izda tudi to, da dvigamo pete, stiskamo prste, se naslanjamo na zunanjo stran stopal, stopamo z eno nogo na drugo ... in na splošno kažemo neko nelagodje.

Kot vidimo, samo telo kaže, da se v takih trenutkih ne počutimo prijetno. Profesionalno laganje od nas zahteva veliko truda, koncentracije in vaje ... zakaj ne bi svoje energije raje usmerili drugam?

Skrivnosti vetra

Tudi tisto jutro je, prav kakor vsa druga leta, na drugo nedeljo v oktobru, že navsezgodaj zjutraj veter prebudil Barkovljane. Toda to leto je bil veter drugačen kakor po navadi, šumel je veliko bolj skrivnostno. Bil je topel in podil se je nežno med vaškimi hišami, dokler ni tako močno zapihal, da je odpr vrata tiste zelene hiše, ki jestisnjena med rumenimi hišami in zelenjem, ter v njej razkril skrivnost, ki jo je nosil s seboj; to je bilo drobceno dete, ki so mu dali ime Sofija.

Štiri leta kasneje sta se mama Marija in Sofija odpravili na krajši sprehod ob morju, da bi se lahko naužili pisanih jader, ki so tisto jutro preplavljala Tržaški zaliv. Vendar je bil veter tokrat še posebno živahen.

Marija in mala Sofija sta bili primerno oblečeni, zato se tega nista zavedali, dokler se ni Sofijina kapiva povzdignila v zrak, z burjo dvakrat zaplesala v zraku in se nato počasi spustila na skalnata tla. Marija je takoj posedla Sofijo na klopco ter stekla za kapico, vendar prav, ko je bila na tem, da jo ujame, je novi sunek vetra ponovno zajel kapico, ki se mu je kar prepustila.

Marija je na sebi začutila žalostne Sofijine oči, zato se je zopet pognala za kapico. Preskočila je dve skali ter jo v zraku končno le zajela. V tistem trenutku veselja pa je Marijo oblihl pretresljiv občutek, saj na sebi ni več občutila Sofijinega pogleda. Takoj se je obrnila proti klopici, na katero jo je

bila posedla, in videla, da je ni bilo več.

Veter je odpihal tudi njo ...

Marija je zaman klicala nje-no ime, saj ji je veter odpihoval proč vsako črko. Iskala je nje-no majhno postavo med gnečo ljudi, ki se je gnetla ob morju, toda oči je imela že tako preplavljene s solzami, da ni vide-la več ničesar.

Obupana se je priklatila do-mov ter klicala policijo, toda po mesecu dni je spoznala, da je bilo vse iskanje izgubljene deklice zaman.

Po tem pretresljivem do-godku ji je vsa vas skušala stati ob strani, ona pa je bila najraje sama v Sofijini sobi in si pre-pevala pesem, ki je bila Sofiji vedno všeč ...

»... kaj pa jadra šepetajo, kadar veter jih napenja ...« ter se vedno pri besedi veter zgro-zila in planila v jok.

Osem mesecev kasneje, ko je pomlad že spodila zimo, sta v hudi prometni nesreči obležala Marijina sestra in njen mož, in zapustila dva otročička, ki ju je prevzela v varstvo Marija.

Danijel in Tina sta ji popol-noma spremenila življenje. So-

fijino sobo je morala sprazniti in jo preurediti zanju. Veliko popoldnevov je presedla z nji-ma in jima pomagala pisati na-loge ali ju je vozila v šolo bale-ta oziroma jadranja.

Začelo se je novo življenje, ki pa ni povsem potisnilo v po-zabo prejšnjega. Tina je veliko-krat zaspala s solzami na licih, medtem ko si je Marija sede na terasi z uprtim pogledoma pro-ti morju še vedno prepevala ti-sto pesem in upala, da je kakor jadra tudi Sofija z vetrom zače-la novo pot in da je, kjerkoli že je, zdrava in srečna.

V tej vsakdanjosti so leta minevala in bolečine vseh treh so se počasi potešile. Edino Marija ni nikoli več želela gle-dati jader na morju, zato ni niti nikoli spremljala Danijelovih tekmovalnih in on ji tega tudi ni mogel zameriti. S trudom in ljubeznijo do tega športa pa je Danijel osvajal številne kolajne.

Nekega prvega oktobra je v zeleno hišo prispelo pismo. Tekmovalna skupina ene iz-med najboljših jadrnic, ki bi se udeležila »Barcolane«, je želela imeti na krovu tudi Danijela. Ob branju tega pisma sta Ma-rija in Tina ostali kar brez be-

◀ (dalje s prejšnje strani)

sed, Danijel pa je odločno odgovoril, da bo ponudbo sprejel le, če mu teta Marija obljubi, da ga bo prišla čakati na cilj. Marija se je dobro zavedala, koliko je to pomenilo za Danijela, zato je ne glede na preteklost obljubila njemu in sebi, da ga bo čakala na cilju.

Po dolgih pripravah je ponovno prišla druga nedelja v oktobru, ko se galebi z morja premaknejo na kopno in morje prepustijo jadrnom ...

Danijel se je že navsezgodaj zjutraj odpravil iz hiše, Marija in Tina pa sta se toplo oblekli in se odpravili na ciljno točko. Vreme ni bilo najlepše. Črni oblaki so se na nebu kar prerivali, tako da so vsi imeli pri sebi dežnike. Sredi jutra pa se je ponovno pojavil veter, tisti skrivnostni veter, ki ga je Marija dobro poznala. Prinesel ji je največjo srečo, obenem pa največjo nesrečo. Čeprav je bil topel, jo je ob občutku vetra oblil mraz. Tina je vstala s klopi in se pomaknila v zavetje, Marija pa je ostala mirna in se prepustila vetru. Pustila je, da ji je mršil lase, ni je motilo, pustila je, da ji je odvijal ruto, tako ali tako ji ni bila posebno všeč ... vse se ji je zdelo nepomembno, le melodija, ki jo je veter ustvarjal, jo je še pritegovala. Očarala jo je kakor mamilo, lahko bi bila tam mirna celo večnost. V tisti melodiji pa je nenadoma prepoznala tiste besede, ki so ji zvene tako domače, prav tiste, ki so iz njenih ust prišle tisočkrat in tisočkrat ...

»Kaj pa jadra šepetajo, kadar veter jih napenja ... srečna so, da se začenja nova pot ...«

V tistem trenutku pa je veter še posebno močno zapihal ter dekletu, ki je sedelo pred njo, odpihnil kapo prav v njeno naročje, in ko se je dekle obrnilo, da bi pobralo kapo, sta obe osupnili. Zazrli sta se v oči in vsaka je v drugi prepoznala sebe ...

Veter je še enkrat močno zapihal, tokrat tako močno, da so se vsi ljudje začeli pomikati v zavetje. Le Marija in Sofija sta ostali v objemu, veter pa se je moral sprijazniti s tem, da ju ne bo nikoli več ločil.

NIKA ČOK

Ob hudi preizkušnji

Življenje te večkrat postavlja pred hude preizkušnje. Pred take, na katere sploh nikoli, niti zdaleč ne pomisliš, da se ti lahko pripetijo. Kot je izgubiti osebo, ki jo imaš najrajši, poleg staršev, bratca, ostalih družinskih članov in prijateljev seveda: nono. Nona, ki se je na žalost počutila slabo in je morala nemudoma v bolnico, da bi jo lahko rešili. Na koncu je pa niso. Ona, ki je bila polna življenja, vedrine in je vedno z nasmehom uživala življenje, namesto, da bi se zdrava in še močnejša vrnila domov, je ostala tam in se ne bo nikoli vrnila nazaj. Nikoli več ne bom videla njenega obraza, nikoli več ne bom okusila dobrot njene kuhinje (bila je super kuharica). In to zaradi nepazljivosti zdravnikov, ki so površno izvedli operacijo srca, kateremu so morali dodati nekaj bajpasov, da bi lahko spet delovalo na normalen način. Njihova nepazljivost je torej vzrok, ki je privedel do te tragične nezgode? Ali preprosto ji ni uspelo prestati operacije, ker je bila prešibka? Tega nihče ne ve in nikoli ne bomo prišli do pravega odgovora. Dejstvo pa je, da je za sabo pustila veliko ljudi, ki so jo imeli radi in so jo cenili.

Bilo bi pošteno, da bi zdravniki povedali, če je prišlo do kakšnih zapletov med operacijo in po njej, ter da bi priznali lastne napake, če so se pri čem zmotili.

Če je bilo res tako, bi zadostovalo samo to in nič drugega.

Včasih pa zdravniki ne jemljejo resno odgovornosti, ki naj bi jo morali imeti do bolnikov in njihovih dragih. Bolnik namreč zdravniku zaupa in se slepo prepusti njegovim učenim in izkušenim rokam. Zdravniku pa včasih lahko kaj spodsrsne, kar je tudi sprejemljivo, saj smo vsi ljudje in nismo nepogrešljivi.

To, kar ni sprejemljivo, je prikrivanje resnice in raznorazno izgovarjanje, da bi se izvlekli iz zagat, v katere so zabredli. In vlivanje lažnih upanj v bolnikovo srce in v srce tistih, ki ga imajo najrajši in bi dali vse, kar imajo na razpolago, da ga bi videli zdravega in srečnega. Nekateri bi morali to obnašanje spremeniti, da se to ne bi več dogajalo. Tokrat se je na žalost zgodilo in temu ni pomoči, saj mi none nihče ne bo več vrnil nazaj.

Naj bo pa vseeno v razmislek. V upanju, da se to, kar se je zgodilo pred nedavnim, v prihodnje ne bo več dogajalo.